

Vergaderjaar 2024–2025

29 544

Arbeidsmarktbeleid

Nr. 1279

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 mei 2025

In december vorig jaar heb ik u geïnformeerd over de visie en aanpak van arbeidsmarktkrapte van het kabinet¹. Nederland staat namelijk voor grote maatschappelijk opgaven, terwijl de beschikbaarheid van mensen begrensd is. De aanhoudende tekorten in alle sectoren onderstrepen de noodzaak om bewust en slim om te gaan met arbeidsvraag en menselijk kapitaal. Daartoe zet het kabinet in op het verbeteren van de kwaliteit van werk, het versterken van de economie, verhogen van de productiviteit, verhogen van duurzame arbeidsparticipatie en verbeteren van de matching op de arbeidsmarkt. Het kabinet wil samen optrekken met sociale partners, sectoren, onderwijskoepels, kennisinstellingen en andere betrokken. De brede gevolgen van krapte vragen namelijk om een brede en gedragen aanpak.

Op vrijdag 21 maart 2025 heb ik, met de Ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Economische Zaken, Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en met de Staatssecretaris van Funderend Onderwijs en Emancipatie, een top over arbeidsmarktkrapte georganiseerd. Ik was blij dat maar liefst 250 deelnemers met ons de urgentie van dit vraagstuk voelen en daarom het gesprek wilden aangaan. De deelnemers vertegenwoordigden een verscheidenheid aan organisaties en invalshoeken: van een macro-economische blik op de arbeidsmarkt tot aan de ervaringen op de werkvloer van individuele werkgevers en werknemers.

Inzichten en opbrengsten

De boodschap van keynote speech van ING-hoofdeconoom Marieke Blom was duidelijk: om de krapte te verlichten moeten we de vraag naar arbeid verminderen en beter richten op onze doelen. Dat vergt ook wat van de overheid: kritisch kijken naar de eigen ambities, bestedingen en efficiëntie. Alleen door keuzes te maken kunnen we onze welvaart vergroten.

¹ Kamerstuk 29 544, nr. 1260

De bewindspersonen hebben ook elk een deelsessie georganiseerd: over productiviteit, over het onbenut potentieel, over de opdracht in de publieke sector, en over de aansluiting van onderwijs naar de arbeidsmarkt. Dat heeft nuttige inzichten opgeleverd, met onder andere ideeën over matchingsplatforms, over nieuwe roosteringsmethodes, over bredere curricula en over regionale samenwerking op gebied van innovatie. In het bijgaande verslag van de top zijn de belangrijkste inzichten en bijdragen op de top samengevat.

Opvolging

De keynote-speech op de top onderstreepte het belang van keuzes maken. Momenteel werkt het kabinet de keuzes uit het Regeerprogramma (bijlage bij Kamerstuk 36 471, nr. 96) Kamer concreet uit. Zo verwacht het kabinet deze zomer een SER-advies over arbeidsmigratie en de uitkomsten van het IBO Arbeidsmigratie, op basis waarvan het kabinet de keuze voor selectievere arbeidsmigratie verder kan vormgeven. Na de zomer reageert het kabinet op deze rapporten, en neemt daarin ook de motie Vijlbrief c.s. mee².

In de deelsessie over productiviteit werd het belang van toegankelijke ondersteuning voor het mkb bij digitaliseren en innoveren, samenwerking tussen ondernemers, kennisinstellingen en de overheid, ook op regionaal niveau, en het wegnemen van overbodige regelgeving benadrukt. De opbrengst uit de deelsessie wordt verwerkt in de productiviteitsagenda van de Minister van Economische Zaken. In de zomer wordt uw Kamer geïnformeerd over de voortgang van de productiviteitsagenda.

In de deelsessie over duurzame arbeidsparticipatie heb ik veel bruikbare ideeën gehoord om onbenut potentieel bij de arbeidsmarkt te betrekken. Momenteel werken we aan de eerste versie van de landelijke meerjare-nagenda (LMJA) als onderdeel van de versterkte arbeidsmarktinfrastuur. Hierin verwerken we de opbrengst uit de deelsessie. Met de LMJA zet ik samen met de partners in de arbeidsmarktinfrastuur in op voldoende personeel voor cruciale sectoren en het betrekken van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dankzij de samenwerking in de arbeidsmarktregio's kunnen we werkgevers en werknemers elkaar beter laten vinden. Bovendien krijgen werkzoekenden, werkenden en werkgevers binnen de versterkte infrastructuur betere ondersteuning op gebied van scholing. Dit jaar wordt uw Kamer nader geïnformeerd over de LMJA. Het scholen voor kraptesectoren is ook vaak genoemd tijdens de top. Middels de sectorale Ontwikkelpaden zorgt het kabinet sinds dit jaar ervoor dat mensen makkelijker kunnen instromen, doorstromen of overstappen naar sectoren met personeelstekorten.

Tijdens de deelsessie over de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt benadrukten de aanwezigen de noodzaak van duidelijke keuzes voor belangrijke maatschappelijke sectoren en het belang van versterkte samenwerking tussen onderwijs onderling en met het (regionale) bedrijfsleven. Daarnaast werd het toenemend belang van om- en bijscholing benadrukt. Deze inzichten worden benut bij de acties die de Minister van OCW eerder heeft aangekondigd in de Beleidsbrief, zoals het mbo-pact en de verkenning naar een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor onderwijsaanbod van instellingen in het hbo en wo³.

In de deelsessie over slimmer werken in de (semi-)publieke sector kwamen een aantal hoopgevende ontwikkelingen op het gebied van technologische innovaties naar voren. Deze innovaties bieden belangrijke perspectieven om de arbeidsmarktdruk in de zorg en het onderwijs te verlichten. Om deze potentie te benutten, ligt er een flinke opgave voor

² Kamerstukken 36 410, nr. 115

³ Kamerstukken 31 288, nr. 1185

organisaties in de publieke sectoren om hun werkwijzen, processen en verdeling van rollen en verantwoordelijkheden te herzien. De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport organiseert op 2 juni een top over de arbeidsmarkttekort in de zorg. Op die top zal MVWS het Platform Afwenden Arbeidsmarkttekort lanceren. Hier komen de beste ideeën om het arbeidsmarkttekort af te wenden bij elkaar.

Tot slot

Het kabinet werkt op alle vlakken aan het aanpakken van de uitdagingen die voortvloeien uit de arbeidsmarktkrapte. Dit moeten we echt samen doen, en elk goed idee is welkom. Ik kijk dan ook uit naar het commissiedebat arbeidsmarktkrapte op 21 mei, waar ik ook met uw Kamer nader het gesprek aan kan gaan over onze aanpak uitdagingen en oplossingsrichtingen rondom krapte.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
Y.J. van Hijum